

Національний
банк України

Зустріч з учасниками ринку небанківських фінансових послуг для обговорення проєкту постанови «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів НБУ» (зміни до Положення про ліцензування №153)

**Департамент методології регулювання діяльності
небанківських фінансових установ**

м. Київ, 29 серпня 2022 року

Ця презентація підготовлена виключно з метою ознайомлення з проєктом постанови «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів НБУ». Жодне положення, зазначене у цій презентації, не слід розуміти як конкретну вимогу, що міститься у проєкті регуляторного акта. Бачення майбутнього регулювання, що міститься у цій презентації, може бути змінено або вдосконалено за результатами подальшого опрацювання та обговорення з учасниками ринків фінансових послуг

Необхідність розробки змін

Зміни до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»

- **Зміни внесені Законом № 1953-IX від 14.12.2021 та введені в дію з 01.01.2022**

Закон України «Про платіжні послуги», який введено в дію 01.08.2022

- **Імплементация Директиви PSD II (в тому числі зміни переліку фінансових платіжних послуг, запровадження обмежених платіжних послуг), вимога Закону переліцензуватись – зумовлює внесення змін до Положення №153 та прийняття Авторизаційних умов.**

Ключові зміни до Положення 153

Встановлення вимог до
надавачів фінансових
платіжних послуг

Уніфікація процедури
одержання ліцензії на
торгівлю валютними
цінностями

Узгодження з
оновленою редакцією
ЗУ «Про фінансові
послуги та державне
регулювання ринків
фінансових послуг»

Інші зміни
(встановлення нових
вимог та процедур)

Поширення дії
Положення №153 на
надавачів
фінансових
платіжних послуг

Постанова №26
втрапить чинність,
одержання ліцензії
відбуватиметься
відповідно до
Положення №153

Погодження істотної
участі тільки у СК, в
інших - повідомлення

Тимчасова заборона
права голосу

Призначення
довіrenих осіб

Реорганізація

Визнання ВІУ

Інші описані нижче

Більшість змін спрямована на приведення Положення №153 у відповідність до положень Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та Закону України «Про платіжні послуги»

Надавачі фінансових платіжних послуг, на яких будуть поширюватимуться окремі вимоги Положення №153

**Платіжні установи
(включаючи малі
платіжні установи)**

**Установи
електронних грошей**

**Оператори
поштового зв'язку,
що мають право на
надання фінансових
платіжних послуг**

**Філії іноземних
платіжних установ**

**Філії іноземних
установ
електронних грошей**

Ключові питання, поширені на надавачів фінансових платіжних послуг

порядок набуття
або збільшення
істотної участі в
надавачах
фінансових
платіжних послуг

критерії оцінки
фінансового/майнов
ого стану

вимоги до
керівників, головних
бухгалтерів,
ключових осіб

правила суміщення
посад

оцінка ділової
репутації осіб

Процедура набуття/збільшення істотної участі у надавачах фінансових послуг

Погодження - у страховику

Обов'язкова, якщо особа прямо та/або опосередковано, самостійно чи спільно з іншими особами володітиме 10, 25, 50 та 75 % і більше статутного (складеного) капіталу, чи правом голосу за придбаними акціями (частками) та якщо особа незалежно від формального володіння справлятиме значний вплив або здійснюватиме контроль (вирішальний вплив на управління або діяльність) такого страховика

Документи подаються відповідно до п.412 Положення №153

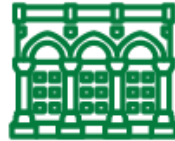

Повідомлення - у надавачі фінансових послуг (окрім страховика)

Обов'язкова, якщо особа прямо та/або опосередковано, самостійно чи спільно з іншими особами володітиме 10, 25 або 50 і більше % статутного (складеного) капіталу надавача фінансових послуг (крім СК) чи правом голосу за придбаними акціями (частками)

Документи подаються відповідно до п.412¹ Положення №153: для ідентифікації особи – кінцевого власника, для оцінки фінансового/майнового стану особи, для оцінки ділової репутації особи, копії всіх правочинів щодо набуття або збільшення істотної участі

Погодження набуття/збільшення істотної участі у надавачах фінансових платіжних послуг

Процедура набуття/збільшення істотної участі у надавачах фінансових платіжних послуг **обов'язкова**, якщо особа прямо та/або опосередковано, самостійно чи спільно з іншими особами володітиме або контролюватиме **10, 25 або 50 і більше** % статутного (складеного) капіталу чи правом голосу за акціями (частками) та/або незалежно від формального володіння справлятиме значний вплив або здійснюватиме контроль (вирішальний вплив на управління або діяльність) такого надавача фінансових платіжних послуг.

у платіжних
установах

в установах
електронних
грошей

в операторах
поштового зв'язку,
що мають право на
надання фінансових
платіжних послуг

Процедура не застосовується до філій іноземних платіжних установ, філій іноземних установ електронних грошей (розділи III і та VIII Положення №153 не поширюються на них)

Наслідки виявлення набуття/збільшення істотної участі без погодження Національним банком

Можливі дії НБУ після виявлення факту набуття істотної участі без погодження (для платіжних послуг – також у разі відмови у погодженні)

у страховику

у надавачі фінансових платіжних послуг (крім філій іноземних установ)

повідомлення про **невідповідність структури** власності вимогам щодо прозорості

повідомлення про необхідність подати **мін 2 кандидатури** на **довірену особу**, якій буде передано право голосу непогоджених акціонерів

повідомлення про **невідповідність структури** власності вимогам щодо прозорості

прийняти рішення про **тимчасову заборону** такому власнику істотної участі **використання права голосу**

вимагати відчуження відповідних часток або акцій (паїв) з **обов'язковим визначенням строку відчуження** (рішення Комітету з питань нагляду)

Особливості погодження набуття/збільшення істотної участі у надавачах фінансових платіжних послуг

Для надавачів фінансових платіжних послуг
(крім філій іноземних установ)

- строк погодження 60 робочих днів;
- право НБУ заборонити набуття/збільшення особою істотної участі (відмовити в погодженні фактично набутої або збільшеної істотної участі) у випадках, визначених у статті 17 Закону про платіжні послуги (рішення приймає Комітет з питань нагляду);
- право НБУ скасувати рішення про погодження набуття/збільшення істотної участі та вимагати відчуження відповідних акцій (часток).

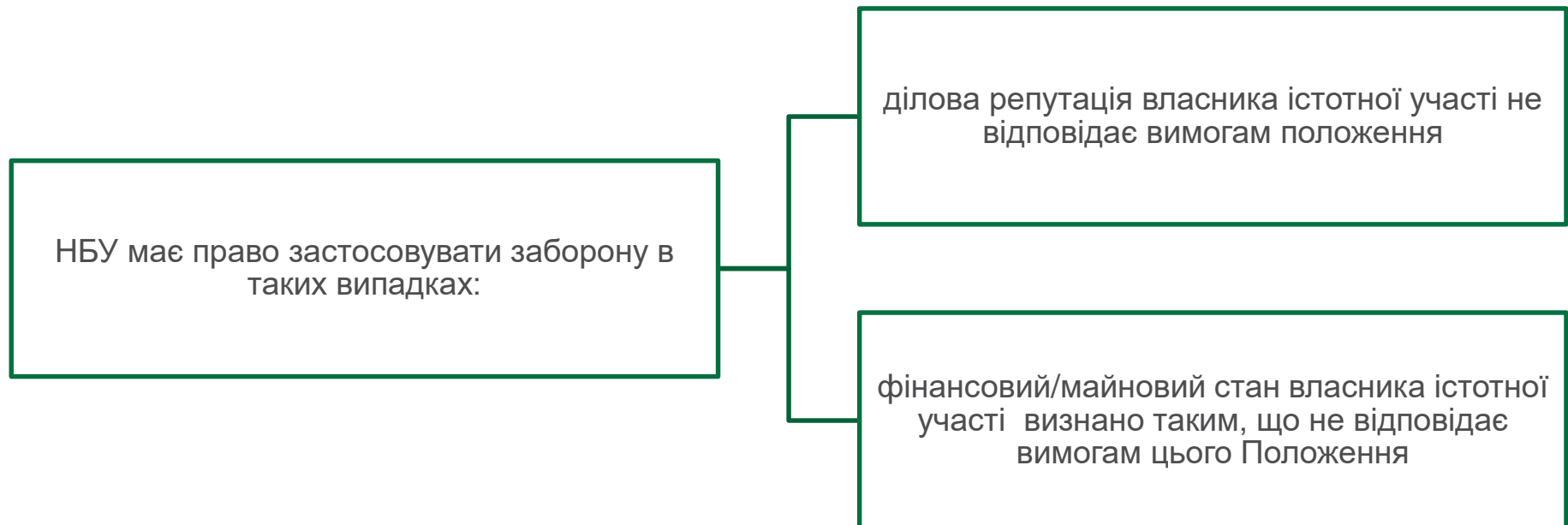
Механізм визнання власника істотної участі (ВІУ) Національним банком

Запроваджується новий механізм, який визначає процедуру визнання НБУ осіб фактичними ВІУ незалежно від формального подання ними документів для погодження або повідомлення про такий статус

Кого стосується?	Хто може бути визнаний ВІУ?	Фактори визначення наявності значного чи вирішального впливу особи	Наслідки для особи визнання її ВІУ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ надавачів фінансових послуг; ▪ надавачів фінансових платіжних послуг 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Особа, яка незалежно від формального володіння має значний або вирішальний вплив на управління або діяльність надавача послуг відповідно до визначених ознак тобто особа, яка є ВІУ де-факто, навіть якщо не є ВІУ де-юре 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ здатність особи впливати на обрання/призначення керівників, головних бухгалтерів і ключових осіб; ▪ враховується відповідність структури власності вимогам НБУ щодо її прозорості, береться до уваги наявність інших ВІУ; ▪ можливість особи брати участь у прийнятті стратегічних рішень (вплив на бізнес-модель, порядок та умови надання фінансових послуг) безвідносно наявності посади; ▪ наявність репутаційних, реєстраційних, операційних та економічних критеріїв, визначених НПА НБУ з питань структури власності (постанова №30) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ в страховику, надавачі фінансових платіжних послуг – погодити фактично набуту істотну участь в порядку, передбаченому Положенням №153; ▪ в іншій НФУ – подати документи, передбачені пунктом 412¹ Положення №153 в строк, встановлений НБУ; ▪ в операторі поштового зв'язку з ліцензією на торгівлю валютними цінностями, ЮО-лізингодавці - подати в строк, встановлений НБУ, оновлені відомості про структуру власності та документи, що підтверджують відповідність ділової репутації такої особи вимогам НБУ

Особа, яка визнана Національним банком ВІУ в надавачі фінансових/фінансових платіжних послуг має право подати до Національного банку клопотання про втрату чинності таким рішенням з обґрунтуванням відсутності підстав для визнання такої особи ВІУ та доданням копій підтвердних документів.

Заборона використання власником істотної участі в небанківській фінансовій установі права голосу

Заборона застосовується до:

- Власника прямої істотної участі у небанківській фінансовій установі;
- Власника опосередкованої істотної участі у небанківській фінансовій установі (щодо акцій, які належать акціонеру, через якого здійснюється володіння опосередкованою істотною участю).

Вимоги до довірених осіб та порядок їх призначення (1 з 2)

- У рішенні Комітету з питань нагляду про заборону використання власником істотної участі в НФУ права голосу визначається:
  - (1) кількість акцій, права за якими обмежено;
  - (2) строк для усунення порушення.

НФУ має право подати НБУ кандидатури для призначення довіреної особи, якій буде передано право голосу за акціями (частками), права за якими обмежено

Документи, що надаються разом з кандидатурою довіреної особи

документи для ідентифікації

копія трудової книжки/відомості з електронної трудової книжки

запевнення про відповідність вимогам п.435¹² Положення №153

документи для оцінки ділової репутації (у тому числі заповнена окрема анкета довіреної особи)

Рішення про призначення (та строк її повноважень) або відмову у призначенні довіреної особи приймає Комітет НБУ з питань нагляду протягом 14 календарних днів з дня отримання клопотання. У разі відмови можуть бути подані інші кандидатури для призначення довіреної особи.

Вимоги до довірених осіб та порядок їх призначення (2 з 2)

Вимоги до довірених осіб:

Мати **бездоганну ділову репутацію**

прямо або опосередковано **не володіти акціями** (паями, частками) у **статутному капіталі особи**, що надсилає НБУ пропозиції щодо призначення довіреної особи

не перебувати у трудових відносинах з особою, що надсилає НБУ пропозиції щодо призначення довіреної особи, або з іншими юридичними особами у структурі власності такої особи

не бути пов'язаною особою з надавачем фінансових послуг, надавачем фінансових платіжних послуг або особою, якій заборонено право голосу

Національний банк має право вимагати від довіреної особи надання інформації про проголосовані питання порядку денного, що розглядалися на загальних зборах/вчинені дії

Нова ознака небездоганної ділової репутації – пов'язаність із державою-агресором

- **для фізичних осіб** - наявність в особи громадянства та/або податкового резидентства та/або якщо місцем її постійного проживання є держава-агресор;
- **для юридичних осіб** - особа зареєстрована та/або є податковим резидентом та/або її місцезнаходженням є держава-агресор – ознака небездоганної ділової репутації.

Особам, які відповідають цьому критерію, заборонено прямо чи опосередковано, повністю чи частково користуватися правом голосу придбаних акцій (часток) та в будь-який спосіб брати участь в управлінні таким надавачем фінансових послуг:

- рішення, прийняті за участю такої особи є нікчемними;
- особа, щодо якої застосовано таке рішення, має право подати до Національного банку кандидатури для призначення довіреної особи.

Ділова репутація керівників, головних бухгалтерів, ключових учасників, власників істотної участі, ключових осіб надавача фінансових послуг, у яких наявна така ознака, також визнається небездоганною відповідно до пункту 18^б Постанови 153.

Особа, щодо якої застосована така ознака небездоганної ділової репутації, має право подати до Національного банку клопотання про незастосування до неї виявленої ознаки разом з аргументованим клопотанням та наданням відповідних підтвердних документів.

Інші запропоновані зміни

Заявник у разі неможливості подання, з незалежних від нього причин, документа/інформації визначеного/визначеної Положенням №153 щодо юридичної особи або фізичної особи подає до Національного банку обґрунтоване пояснення неможливості такого подання. Національний банк має право розглянути пакет документів без такого документа/такої інформації, якщо визнає пояснення заявника обґрунтованим

Зміни до таблиці 10 Додатка 5 – інформація подаватиметься тільки по асоційованим особам керівника, головного бухгалтера, ключової особи заявника/надавача фінансових послуг (по близьким особам подавати інформацію НЕ потрібно)

Встановлено нові ознаки небездоганної ділової репутації особи, пов'язані з функціонуванням платіжних систем

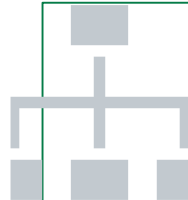
Ліцензії на торгівлю валютними цінностями не анулюватимуться, переліцензування не передбачається

Особливості реорганізації надавачів фінансових послуг, надавачів фінансових платіжних послуг (1 з 2)

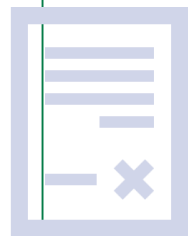

Протягом 15 робочих днів із дня прийняття рішення про реорганізацію подати копію рішення та письмово повідомити НБУ

При перетворенні (крім СК) ліцензія не анулюється, а переходить до правонаступника

НБУ приймає рішення про виключення відомостей з відповідного Реєстру та відкликання (анулювання) ліцензії на підставі заяви надавача протягом 30 робочих днів із дати подання повного пакета документів

Особливості реорганізації надавачів фінансових послуг, надавачів фінансових платіжних послуг (2 з 2)

Після прийняття НБУ рішення про відкликання (анулювання) ліцензій та виключення відомостей про надавача фінансових послуг/надавача фінансових платіжних послуг з Реєстру/РПІ та у разі відсутності ліцензій на надання відповідних фінансових послуг, включаючи фінансових платіжних послуг, у правонаступників, правонаступники:

- продовжують виконувати зобов'язання за укладеними договорами про надання фінансових послуг та правочинами, пов'язаними з провадженням надавачами фінансових послуг/надавачами фінансових платіжних послуг діяльності;
- не мають права укладати нові, продовжувати та вносити зміни в укладені договори з надання фінансових послуг та вчиняти нові правочини, пов'язані з провадженням ними діяльності з надання фінансових послуг.

Зауваження та пропозиції

Публічне обговорення триває до **23 вересня 2022 року**

Пропозиції та зауваження необхідно направляти на адресу електронної пошти:
NBF1.regulations@bank.gov.ua

Дякуємо за увагу!

Національний
банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)